

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 797/2014-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. decembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť M. N., zastúpeného advokátkou JUDr. Silviou Bartkovou, Advokátska kancelária, Piaristická 6667, Trenčín, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva podľa čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a práva podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp.zn.4 CoP 59/2014 z 21. augusta 2014 a rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 9 P 108/2013-420 z 30. mája 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. N. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. novembra 2014 doručená sťažnosť M. N. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 CoP 59/2014 z 21. augusta 2014 a rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) č. k. 9 P 108/2013-420 z 30. mája 2014.

2. Zo sťažnosti a z k nej pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľ sa v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 9 P 108/2013 domáhal „... rozšírenia styku so svojimi maloletými deťmi, riešenia podstatnej otázky týkajúcej sa maloletého dieťaťa – riešenia školského zariadenia pre maloletého..., uloženia výchovných opatrení matke detí a uloženia informačnej povinnosti matke detí...“. Okresný súd rozsudkom č. k. 9 P 108/2013-420 z 30. mája 2014 jeho návrh (vo veci starostlivosti o jeho maloleté deti..., v spore s ich matkou A. N.) zamietol. V odvolaní sťažovateľa krajský súd rozsudkom č. k. 4 CoP 59/2014-461 z 21. augusta 2014 potvrdil prvostupňový rozsudok.

3. Sťažovateľ uviedol, že porušenie označených práv „vidí v tom, že Okresný súd..., ako aj Krajský súd... neurobili všetko preto, aby chránili práva maloletých detí, právo sťažovateľa ako rodiča podieľať sa na výchove a starostlivosti o jeho maloleté deti...“. Sťažovateľ okresnému súdu vyčíta, že „hodnotil dôkazy jednostranne a zobral do úvahy len dôkazy svedčiace v prospech matky“, v dôsledku čoho „záver súdu I. stupňa nevyplýva z vykonaného dokazovania“. Sťažovateľ ďalej uviedol, že „krajský súd... napriek sťažovateľom podanému odvolaniu, nedostatky konania pred súdom I. stupňa, ako aj ním porušené práva... nenapravil“.

4. Sťažovateľ považuje „v právnom štáte za neprípustné také arbitrárne rozhodnutia aké predstavujú... rozsudok Okresného súdu... a rozsudok Krajského súdu... Tieto rozhodnutia ako aj postup, ktorý im predchádzal porušili všetky znaky právnej istoty, ktorá je atribútom právneho štátu.“.

5. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo... na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 od. 1 Ústavy..., základné právo... na výchovu a starostlivosť o svoje maloleté deti zaručené v čl.

41 ods. 4 Ústavy... a právo na spravodlivý proces zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru..., ako aj jeho právo na rešpektovanie rodinného života zaručené v čl. 8 ods. 1 Dohovoru... postupom Okresného súdu... v konaní vedenom pod sp. zn. 9P/108/2013 a postupom Krajského súdu... v konaní vedenom pod sp. zn. 4Cop/59/2014 porušené bolo.

2. Rozsudok Okresnému súdu... č. k. 9P/108/2013-420 zo dňa 30.05.2014, ako aj rozsudok Krajského súdu... č. k. 4CoP/59/2014 zo dňa 21.08.2014 sa zrušujú, vec sa vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. ... priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 EUR... .

4. ... priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 340,90 EUR... “

I.

6. Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Sťažovateľ namietal porušenie práv (pozri body 1 a 5) rozsudkami okresného súdu z 30. mája 2014 a krajského súdu z 21. augusta 2014.

II.A

K namietanému porušeniu sťažovateľom označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 9 P 108/2013-420 z 30. mája 2014

10. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

11. Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú fyzickú osobu, ako aj právnickú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

12. V danom prípade mohol sťažovateľ namietat' porušenie svojich základných práv podľa ústavy, ako aj práv podľa dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu odvolaním (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu, a preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť

sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.B

K namietanému porušeniu sťažovateľom označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4 CoP 59/2014 z 21. augusta 2014

13. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

14. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že podľa názoru sťažovateľa krajský súd napadnutým rozsudkom porušil ním označené základné práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru predovšetkým tým, že potvrdil (a teda akceptoval) právne závery okresného súdu, nevykonával ním navrhované dôkazy a nedostatočne odôvodnil svoje faktické a právne závery (pozri tiež body 3 a 4).

15. Vychádzajúc z uvedeného bolo úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti posúdiť, či medzi odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu v častiach týkajúcich sa uvedených námietok a sťažovateľom označenými základnými právami podľa ústavy a právami podľa dohovoru existuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie zakladala opodstatnené dôvody na vyslovenie ich porušenia.

16. Sťažovateľ sa vo svojej sťažnosti domáhal predovšetkým vyslovenia porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

17. Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu účelom práva na súdnu a inú právnu ochranu vrátane práva na spravodlivé konanie je zaručiť každému prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou týchto práv nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane odvolacieho konania či konania o dovolaní. Z toho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07). Rovnako ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach

a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

18. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

19. Ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku (odvolania či dovolania) uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného odvolania či dovolania vôbec boli naplnené.

20. Ústavný súd z týchto hľadísk (body 17 až 19) preskúmal rozhodnutie krajského súdu č. k. 4 CoP 59/2014-461 z 21. augusta 2014, ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie v odvolaní napadnutých častiach jeho výrokov. Nezistil pritom žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu nemajúci oporu v zákone. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd uviedol podstatu odôvodnenia prvostupňového súdu, oboznámil odvoláciu argumentáciu sťažovateľa a stanoviská matky maloletých a kolízneho opatrovníka k nemu:

„Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa vo výroku I. návrh otca na rozšírenie styku s deťmi zamietol, vo výroku II. návrh otca na riešenie podstatnej veci - ďalšieho školského zariadenia pre mal... zamietol, vo výroku III. návrh otca na uloženie výchovného opatrenia matke detí zamietol, vo výroku IV. uložil matke povinnosť oznámiť otcovi detí

telefonickou správou (SMS) na jeho telefónne číslo v lehote 3 dni od dátumu uskutočnenia psychologického a psychiatrického vyšetrenia u maloletého... a/ dátum vyšetrenia, b/ miesto vyšetrenia, c/ označenie osoby, ktorá vyšetrenie vykonala. Matka detí je povinná oznámiť otcovi detí telefonickou správou (SMS) na jeho telefónne číslo v lehote 3 dni pred podaním žiadosti o zmenu školy u mal. ... a mal. ... názov a sídlo nového školského zariadenia. Vo výroku V. vo zvyšnej časti návrh otca na uloženie informačnej povinnosti matke detí zamietol...

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec mal. detí, domáhal sa jeho zmeny tak, že jeho návrhu bude v celom rozsahu vyhovené. Vytýkal súdu prvého stupňa, že nesprávne právne posúdil vec, čím je daný dôvod odvolania v zmysle § 205 ods. 2 písm. § O.s.p. Okrem toho súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Tým sú dané dôvody odvolania tiež v zmysle § 205 ods. 2 písm. b), c), d) O.s.p. Uviedol, že v predmetnom konaní sa domáha predovšetkým rozšírenia styku so svojimi mal. deťmi. Súd prvého stupňa mu síce v konaní o rozvod manželstva určil na styk s deťmi tri víkendy za sebou, avšak on a pravdepodobne ani súd si v tom čase vôbec neuvedomil, že v každom kalendárnom roku existujúce mesiace, počas ktorých je 5 víkendov. V takomto prípade ho deti nevidia až po dobu 18 dní. V kalendárnom roku 2014 nastane takáto situácia 4x. Na základe skúsenosti z ročného realizovania styku s mal. deťmi nadobudol presvedčenie o tom, že súčasná úprava styku s mal. deťmi, a to citové odlúčenie po dobu 18 dní nie je v záujme mal. detí. Z týchto dôvodov, v záujme mal. detí, navrhoval, aby styk s deťmi bol rozšírený tak, že...

Matka mal. detí v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť...

Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu... navrhol napadnutý rozsudok... potvrdiť.“

Svoje rozhodnutie odôvodnil krajský súd takto:

„Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 2 písm. a), § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

Skutkové i právne závery uvedené v napadnutom rozsudku súdu prvého stupňa odvolací súd považuje za správne; v celom rozsahu sa s nimi stotožňuje v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. a plne na ne poukazuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd dodáva:

Predmetom odvolacieho konania bolo odvolanie otca, ktorým napadol rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí návrhu na rozšírenie styku s mal. deťmi, vo výroku o zamietnutí návrhu na riešenie podstatnej veci - ďalšieho školského zariadenia pre mal. ..., vo výroku o zamietnutí návrhu na uloženie výchovného opatrenia matke a vo výroku o zamietnutí návrhu o uložení informačnej povinnosti matke mal. detí informovať otca o mimoškolskej záujmovej činnosti mal. detí.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Styk rodiča s maloletým dieťaťom sa uskutočňuje predovšetkým v záujme dieťaťa a jeho účelom je najvhodnejším spôsobom a čo v najväčšej miere znižovať nepriaznivé dôsledky narušených vzťahov medzi rodičmi, ktoré často majú mimoriadne nepriaznivý dopad na celkový psychický stav dieťaťa a jeho citovú výchovu. Styk rodiča s maloletým dieťaťom má zaistiť v čo najväčšej miere vytváranie a udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citového putá k oboj rodičom, aby dieťa pokiaľ možno v minimálnej miere pociťovalo výchovu v neúplnej rodine. K splneniu tohto cieľa by mali obaja rodičia prispievať a snažiť sa o vytvorenie priaznivých podmienok bez ohľadu na existenciu rozporov medzi nimi. Okrem toho by mali rešpektovať aj prirodzenú potrebu a záujem dieťaťa o oboch rodičov, avšak za predpokladu, že dieťa nie je ovplyvňované nevhodnými zásahmi iných osôb, prípadne nevhodným správaním aj niektorého z rodičov. Spoločná úvaha o tom, či je styk rodiča, ktorý nemá dieťa vo svojej výchove s maloletým dieťaťom na prospech dieťaťa a ďalej aká úprava tohto styku zodpovedá v konkrétnom prípade najlepšiemu záujmu dieťaťa a pomerom oboch rodičov, je podmienená náležitým zistením skutkového stavu veci. Iba v takomto prípade možno totiž zhodnotiť niektoré okolnosti, týkajúce sa maloletého dieťaťa a niektoré skutočnosti, týkajúce sa rodičov. Ide predovšetkým o zhodnotenie veku a zdravotného stavu maloletého dieťaťa, jeho citového vzťahu k rodičovi, ktorý ho nemá vo svojej výchove, denného režimu maloletého dieťaťa,

osobných a rodinných pomerov rodičov, vzájomný vzťah rodičov a ich časové a hospodárske možnosti.

Z výsledkov vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 16.02.2012, č. k. 11C/35/2011-248 bolo manželstvo rodičov rozvedené, mal. deti... boli zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživu detí sumou 80 eur na mal. ... a sumou 90 eur na mal. ... Zároveň bol týmto rozsudkom upravený styk otca s mal. deťmi tak, že je oprávnený stretávať sa s nimi prvé tri celé vikendy v mesiaci od piatku od 12:00 hod. do nedele do 14:00 hod., prvé dva celé týždne v mesiaci júl, prvý celý týždeň mesiaca august, počas vianočných sviatkov v nepárnom roku od 23.12. od 12:00 hod. do 25.12. do 10:00 hod., v párnom roku od 25.12. od 10.00 hod. do 26.12. do 18:00 hod., v párnom roku od 31.12. od 12:00 hod. do 02.01. nasledujúceho roku do 16:00 hod. a s mal. ... každý Veľkonočný pondelok od 09:00 hod. do 16:00 hod. Citovaný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 13.04.2012. Z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa ďalej vyplýva, že otec sa s mal. deťmi na základe citovaného rozhodnutia pravidelne stretáva. Dňa 29.04.2013 podal otec návrh na rozšírenie styku s mal. deťmi tak, že okrem pôvodnej úpravy styku bude mať právo stretnúť sa s mal. deťmi aj v každom štvrtom a piatom týždni v kalendárnom mesiaci v čase od stredy 12:00 hod. do piatku do 8:00 hod. a súčasne navrhol, aby bola zmenená aj úprava styku s deťmi počas Veľkonočného pondelka tak, že sa bude stretávať s obidvoma mal. deťmi, a to v čase od 09:00 hod. do 18:00 hod. Súd prvého stupňa vo veci návrhu otca o rozšírenie úpravy styku s mal. deťmi... vykonal rozsiahle dokazovanie, a to výsluchom účastníkov, výsluchom mal. detí na Referáte poradensko-psychologických služieb UPSVaR Nové Mesto nad Váhom, znaleckým posudkom znalca z odboru psychológie... a po vyhodnotení vykonaných dôkazov dospel k záveru, že návrh otca na rozšírenie úpravy styku s mal. deťmi nie je dôvodný. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 18.07.2013 vyplýva, že mal. deti ... počas konzultácie na referáte poradensko-psychologických služieb neprejavili záujem o častejšie stretávanie sa s otcom. Nakoľko otec uvedenú správu kolízneho opatrovníka namietal, súd prvého stupňa nariadil vo veci znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológie. Zo znaleckého posudku... vyplýva, že mal. ... si neželá väčší rozsah styku, rada by trávila viac času s rovesničkami v mieste bydliska. Mal. ... deklaruje to isté, ale nedá sa spoľahlivo potvrdiť, či má na tento problém nejaký vlastný názor. Znalec

nepovažoval otcom navrhovaný rozsah styku s deťmi za prospešný pre deti. V závere znaleckého posudku dokonca znalec navrhol zredukovať styk otca s deťmi oproti terajšiemu stavu na dva víkendy do mesiaca, čo umožní matke väčší rozsah kontaktu s deťmi v čase, keď nemá pracovné povinnosti. Znalec hodnotil osobnosť otca v znaleckom posudku ako sebanekritickú, dysreflexívnu osobnosť s manipulatívnymi spôsobmi, osobnosť neempatickú, ktorá svoje záujmy vyhlasuje za záujmy detí. Zatiaľ čo matkinu argumentáciu považuje znalec za logickú, u otca ide o argumentáciu paranoidnú, kverulačnú. Práve z dôvodu, že deti takéto správanie otca vnímajú a logicky preberajú, považuje znalec otcom navrhovanú úpravu styku za nevhodnú pre deti. Znalec sám zdôraznil, že deti majú otca rady, avšak táto skutočnosť sama o sebe ešte nemusí znamenať potrebu rozšírenia styku otca s deťmi. Odvolací súd na základe výsledkov znaleckého dokazovania, rovnako ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že návrh otca na rozšírenie úpravy styku s mal. deťmi nie je dôvodný. Doterajšia úprava styku otca s mal. deťmi je rozsiahla a dostatočná vzhľadom na dodržiavanie a rozvíjanie vzájomných citových vzťahov medzi deťmi a otcom. Aj podľa názoru odvolacieho súdu otcom navrhovaná úprava styku počas štvrtého a piateho týždňa v mesiaci na čas od stredy do piatku by mohla negatívne zasiahnuť do výchovno-vzdelávacieho procesu detí, najmä s ohľadom na špecifický prístup k vzdelávaniu mal. ... a takáto úprava by bola v rozpore so záujmami mal. detí. Rovnako v prípade návrhu otca o rozšírenie styku počas Veľkonočného pondelka niet žiadneho objektívneho dôvodu na to, aby sa styk v tento deň rozšíril aj na mal. dcéru..., keď na základe súdneho rozhodnutia je otec oprávnený stretávať sa mal. ... každý Veľkonočný pondelok od 09:00 hod. do 15:00 hod. Skutkový stav zistený súdom prvého stupňa, aj podľa názoru odvolacieho súdu bol dostatočný na rozhodnutie o návrhu otca o rozšírenie úpravy styku s mal. deťmi, keď súd pri rozhodovaní vychádza predovšetkým z odborných záverov znalca... V ostatnom odvolací súd odkazuje na náležité odôvodnenie napadnutého rozsudku v tejto časti, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje.

Ďalším predmetom odvolacieho konania je preskúmanie rozsudku súdu prvého stupňa v časti jeho výroku, ktorým zamietol návrh otca na riešenie podstatnej veci - ďalšieho školského zariadenia pre mal. ...

Odvolací súd preskúmal vec z hľadiska odvolacích dôvodov otca a dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne rozhodol, keď návrh otca aj v tejto časti zamietol. V danej

veci je potrebné uviesť, že mal. ... začal navštevovať základnú školu, vychádzajúc z výsledkov správy Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie..., ktoré doporučilo vzdelávať... integrovanou formou ako začleneného žiaka v bežnej triede základnej školy, zriadiť miesto asistenta učiteľa dieťaťa. Zo správy Detského centra Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie v... zo dňa 12.05.2004 vyplýva, že mal. ... je dieťa s intelektovým vývinom v norme, s nerovnomerným profilom výkonov, emočnou poruchou (fobickou a sociálnou úzkostnou poruchou), s vývinovou poruchou učenia (dyskalkúliou, resp. zmiešanou poruchou učenia). Podľa vyjadrenia tohto ústavu vzdelávanie v špeciálnej základnej škole nie je možné, keďže základným predpokladom je mentálna retardácia, ktorá je u mal. ... vyšetrením vylúčená. I tento ústav doporučil vzdelávať... v základnej škole formou individuálnej integrácie s IVP. Rovnako i znalec... v znaleckom posudku uviedol, že mal. ... by nemal byť zaradený do špeciálnej školy pre mentálne postihnuté deti, maloletého hodnotil ako dieťa, ktoré nie je mentálne retardované, ide o dieťa s vývinovou poruchou. Na základe takto vykonaného dokazovania aj odvolací súd dospel k záveru, že maloletý ... má len vývinovú poruchu, ktorá vyžaduje špecifický prístup, jeho vzdelávanie je naďalej doporučované v bežnej základnej škole s osobitnými podmienkami. Z uvedených dôvodov bol návrh otca na zmenu školského zariadenia – umiestnenia maloletého do špeciálnej školy nedôvodný.

Ďalším predmetom odvolacieho konania je preskúmanie rozsudku súdu prvého stupňa v časti jeho výroku, ktorým zamietol návrh otca na uloženie výchovného opatrenia matke – podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odborného poradenstvu v špecializovaných zariadeniach. Otec mal. detí podal tento návrh v súvislosti s tým, že matka nerešpektuje odborné vyjadrenia týkajúce sa mal. ... v súvislosti s jeho postihnutím a potrebou navštevovať špeciálnu školu. Ako už bolo vyššie uvedené, z odborného stanoviska Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie v... zo dňa 12.05.2014, ako i zo záverov znaleckého posudku znalca... vyplýva, že mal... má vývinovú poruchu, ktorá mu však nebráni vzdelávať v základnej škole, i keď s osobitnými podmienkami. Navyiac, ako vyplýva zo stanoviska ústavu, vzdelávanie v špeciálnej škole nie je možné, keďže zákonným predpokladom je mentálna retardácia, ktorá je u mal. ... vyšetrením vylúčená. Z dokazovania, vykonaného súdom prvého stupňa, vyplýva, že matka sa dôsledne venuje mal. ..., podporuje ho vo vzdelávaní, rešpektuje názory odborníkov na výchovu a

vzdelávanie dieťaťa, s maloletým opakovane navštevuje odborníkov. K požadovanému návrhu na rozšírenie styku s deťmi počas Veľkonočného pondelka uviedla, že Veľkonočné sviatky pripadajú v každom roku na iný týždeň v mesiaci a napríklad v tomto roku boli obidve deti v období Veľkonočných sviatkov u otca od piatku do nedele a syn ... ešte musel ísť k otcovi aj vo Veľkonočný pondelok 21.04.2014. Nesúhlasila preto, aby aj dcéra bola nútená Veľkonočný pondelok prežívať len u otca. V konaní otec žiadnym spôsobom nepreukázal, že by matka svojím výchovným postupom ohrozovala výchovu mal. ..., resp. že by jeho výchovu nezvládala. Aj podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade neprichádza do úvahy uloženie žiadneho výchovného opatrenia matke, ktorá svoju starostlivosť o mal. ... riadne zabezpečuje.

Ohľadne informačnej povinnosti, ktorú súd prvého stupňa uložil matke mal. detí, otec v podanom odvolaní nemal zásadnejšie námietky, ale žiadal, aby bola zmenená lehota troch dní, ktorú súd určil matke ako lehotu na informovanie otca pred podaním žiadosti o zmenu školy pre mal. ... a mal. ... tak, že matka ho bude informovať v lehote 15 dní pred podaním takejto žiadosti o zmenu školy s uvedením názvu a sídla nového školského zariadenia. Podľa názoru odvolacieho súdu uloženie povinnosti matke detí informovať otca v lehote troch dní pred podaním žiadosti o zmenu školy mal. detí je postačujúce a primerané. Otec detí má v takto určenej lehote dostatok priestoru reagovať na takúto žiadosť matky. Z tohto dôvodu bolo odvolanie otca v tomto smere nedôvodné. Rovnako nedôvodné bolo aj odvolanie otca ohľadne uloženia povinnosti matke informovať ho o mimoškolskej záujmovej činnosti mal. detí. Výber krúžkov je mimoškolská záujmová aktivita a vychádzajúc z doterajšieho správania matky je zrejmé, že bude mať záujem, aby deti navštevovali také krúžky, ktoré budú ich schopnosti v plnej miere rozvíjať. Navyiac mal. deti ... sú vo veku takmer 11 rokov a otec sa môže od nich sám v rámci styku s deťmi dozvedieť o ich mimoškolských záujmových aktivitách.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil. “

21. Predmetné rozhodnutie krajského súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia

príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 232/08) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na spravodlivé súdne konanie stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

22. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, preto ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04, I. ÚS 200/2012) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

23. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

III.

24. Sťažovateľ namietal aj „*porušenie základného práva na výchovu a starostlivosť o svoje maloleté deti zaručené čl. 41 ods. 4 ústavy a jeho právo na rešpektovanie rodinného života zaručeného v čl. 8 ods. 1 Dohovoru*“ označeným postupom a rozhodnutím krajského súdu [body 1 a 5 (vo vzťahu k okresnému súdu pozri bod 12)].

25. Vzhľadom na možnosť porušenia označených práv len v príčinnej súvislosti s porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozhodnutiami menovaných súdov dospel ústavný súd k záveru, že keďže v danom prípade nebolo zistené porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (pozri bod 23), v nadväznosti na to nemohlo dôjsť ani k porušeniu označených práv.

26. Na základe uvedeného ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je z ústavného hľadiska akceptovateľný a udržateľný, pričom medzi ním a v bode 24 označenými právami sťažovateľa zaručenými ústavou a dohovorom neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie dôvod na vyslovenie záveru o ich porušení. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti po jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

27. Po odmietnutí sťažovateľovej sťažnosti ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa jeho ostatnými návrhmi, t. j. návrhom na zrušenie odvolacieho rozsudku, priznaním mu finančného zadosťučinenia a úhrady trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2014